

A V O N D Z A N G.

Aan U, mijn God, zij dank gebracht!
Uw liefde, die ons met den nacht
Den slaap tot krachtvernieuwing geeft,
Verheffe 't lied van al wat leeft.

Maar eer ons oog ter rust zich sluit,
Dulc, Vader, onze schulden uit;
Verzoen met U, met allen mij,
Opdat het in mij vrede zij.

Leer zoo mij leven, dat mij dood
En graf slechts spreek' van morgenrood,
Van 't dagen van de heerlijkheid,
Die in uw huis uw kindren beidt.

Zoo ruste in U, mijn ziele, Heer;
Zend met den slaap uw zegen neêr,
Opdat het keereid morgenlicht
Mij wakker vind' tot kruis en pligt.

Looft God, prijst schepslen vroeg en spa,
In lied en leven zijn gens;
Prijst zaalgen, englen, gij Hem meest,
Looft Vader, Zoon en Heiligen Geest

C. S. A. v. S.

ONDERVINDINGEN EENER ROOMSCH-KATHOLIEKE.

(Vervolg van blz. 180.)

Op zekeren dag dat ik alleen op mijne amer was, greep ik onwillekeurig naar de H. Schrift en sloeg den brief aan de Hebræa op. Hoe groot was mijne verbazing, toen ik in de inleiding aan het begin van den brief, las:

„Toen de bekeerde Joden door hunne eigene broeders vervolgd werden, lieten velen zich ontmoedigen, en keerden tot de Synagoge terug. Paulus schreef hun in het jaar 63 dezen brief, om hen in hun geloof te sterken en te troosten. De Joden beroemden zich op het luisterrijk van hunne godsdienst, op de ark des verbonds en de ceremonien van de wet, en wierpen den Christenen voor de voeten, dat zij niets van dien aard hadden. Daarom onderneemt Paulus, de Hebræen tegen deze verzoeking te sterken, daar hij hun de voortreffelijkheid van Christus' offer aanwijst boven het offer van het Oude Testament, dat slechts eene voorafschaduwing was, en het eenige god niet geven konde, wiens gever Jezus is, de Hoogepriester van het Nieuwe Verbond.”

Ik werd door deze woorden als verslagen, en daar ik zeer wel begreep, wat de brief mij zeggen wilde, wilde ik hem eerst niet inzien. Maar ik kon niet bij dit besluit blijven, en begon hem te lezen. Ik had tot nu toe in mijn geloof aan het misoffer nooit gewankeld. Wat ik er tegen had hooren zeggen uit den mond van verschillende personen, had geen indruk op mij gemaakt, en ik woonde de handeling geregeld bij.

Maar na het lezen van den brief vond ik mij op geheel anderen bodem verplaatst, en de mis, die zinnelijke herhalings van het offer, scheen mij ten minste geheel onnoodig toe. Daar Jezus zelf, dacht ik, zich niet meermalen als offer aanbiedt, en daar Hij met een enkel offer in eenwigheid heeft volmaakt allen, die door den wil des Vaders geheiligd worden, waartoe dient dan een offer, dat niets bijbrengen kan aan het offer door den Heiland gebracht?

Reeds den volgenden dag keerde ik naar mijnen pastoor terug en verhaalde hem wat er in mijn geest omging. Na een lang gesprek, dat mij niet overtuigen kon, gaf hij mij den raad, de uitlegging der katholieke kerk van Bossuet te lezen; maar dit verlichtte mij zoo weinig, hoewel ik met de grootste nauwgezetheid las, dat mijne twijfelingen inteedelend nog vermeerdert werden. Maar terwijl ik in dezen twijfel voortleefde, berispte ik mijzelf, en verweet ik dat ik mij tegen zulk een groot leeraar als Bossuet verzetste. Ik moet, zeide ik, Paulus niet goed begrepen hebben, en nu las ik den geheelen brief weder met nieuwen ijver.

Elk hoofdstuk, of eigenlijk elk vers was als een nieuwe graad, om aan mijn roomsche geloof en alle plegtigheden en godsdienst oefeningen, welke mij zoo dierbaar waren geweest, te doen twijfelen.

Maar ziet hoe groot de tegenstand van mijn hart was, en hoe ver zijn bedrog ging!

Ofschoon ik zoo van alle zijden door de Schrift in 't naauw gebracht werd, weigerde ik toch, mij te onderwerpen aan hare klaarblijkelijke bewijzen, en dacht, (om die te ontgaan) dat ik eerst de geschiedenis van de eerste tijden der kerk, en vooral die der martelaren moest lezen, wier leven en dood mij wel aantoonen zouden, hoe het met de godsdienst van hun tijd gesteld was.

Ik koocht dus het boek der martelaren, wiens schrijver Ruinart, Benediktijner monnik van St. Marcus, mij vrouwen inboezemde.

Voor in het werk was de geschiedenis van den heiligen Jakobus, Bisschop van Jeruzalem, van Ignatius, van Polykarpus en andere martelaren. Ik las dat alles. Maar hoe verwonderd en tevens teleurgesteld was ik, toen er nergens gewag werd gemaakt noch van het misoffer, noch van de dienst van Maria, noch van de aanroeping der heiligen, noch van de biecht, tenzij dat men als zoodanig erkennen wil de getuigenis, die eenigen bij hun dood gaven: „Ik ben een Christen!” Deze eerste bladzijden moesten mij bevredigd hebben, maar ik hield aan met lezen totdat ik aan de geschiedenis van den martelaar Filippus, Bisschop van Heraklea kwam, en de volgende woorden las:

„Aristomachus, bevelhebber van de bezetting van Heraklea, trad de kerk binnen — liet alle Christenen uit haar verwijderen en liet aan de deur het staatszegel aanbrenge. Filippus zag hem met medelijden aan, en zeide: „Geloof niet, dat de almachtige God onder een dak en binnen muren woont. — Weet gij niet, dat Hij het liefst in de harten der menschen woont? Zeker hebt gij nooit den profeet Jesaja gelezen, anders zoudt gij gezien hebben, dat God zegt: De Hemel is mijn troon, en de aarde is de voetbank mijner voeten. Waar zou dat huis zijn, dat gijlieden mij zoudt bouwen?”

Beschaamd, verslagen onder het gewigt dezer laatste woorden, weende ik voor Gods aangezicht, want ik ook had nog nooit den profeet Jesaja gelezen.

Het was reeds avond, toen ik de genoemde woorden gelezen had, en ik bracht er den nacht mede door, het antwoord van Filippus met mijne eigene godsdienst te vergelijken. Den volgenden morgen, zoodra ik maar kon, stelde ik mij in het bezit van een bijbel. Het was de vertaling van Martin, en daarom vertrouwde ik haar niet. Maar daar ik geene andere bezat, begon ik den profeet van het begin tot het einde te lezen, om zoo doende de gemelde plaats te vinden.

Ik kan niet zeggen wat ik gevoelde, toen ik de woorden las: „Dien ik ondersteun, mijn uitverkorene, in denwelken mijne ziel een welbehagen heeft,” en met welke spanning ik het 40ste tot het 48ste hoofdstuk las. Ik had geheel vergeten dat ik eigenlijk zocht; en eerst, toen ik weder met mijne lezingen begon, kwam ik eindelijk aan het 60ste hoofdstuk, waar ik, in het begin reeds, de gezochte woorden vond.

Hier zijn ze! riep ik uit, en nadat ik ze gelezen en nogmaals gelezen had, voegde ik er met volle overtuiging bij, terwijl ik mijn vinger op de woorden hield: Wat geven dat altaar, die heilige hostie, dat sakrament, die ligebamelijke tegenwoordigheid (van Christus' ligchaam) die lamp, die voortdurend brandt? Welke hersenschimmen! en die ceremoniën! die versierselen en beelden! wat doen

ze? Dat alles beteekent niets. Maar in plaats van hoe langer hoe meer beschaamd te worden, werd ik eer hardnekkiger, en vertoornde tegen eene overtuiging, die mij last veroorzaakte. Waartoe dient dit alles? riep ik uit. Ik was gelukkig, toen ik niets wist, en wat moet ik nu doen?

Ik bleef eenige dagen in dezen toestand. Ik las Gods woord niet, en ging tweemaal ter kerk. De eerste keer ging ik uit eigene beweging, en was gedurende de geheele mis zeer beangst. Ik bevond mij te midden eener menigte personen, die zich op de knien hadden geworpen. Ik twijfelde een oogenblik, of ik mij zou buigen, of zou blijven staan. Eindelijk knielde ik, teneinde uit vrees van bemerkt te worden, maar terstond voelde ik mij geheel verward, verhief mij weder onwillekeurig, en ging de kerk uit.

Den volgenden dag ging ik naar den pastoor, en kondigde hem aan, dat ik niet meer ter kerk zou komen; ik verhaalde hem zelfs, wat ik den vorigen avond ondervonden had.

„Het is een tijd van groote verzoeken,” antwoordde hij zeer zachtmoedig; en door verscheidene redeneringen, welke hij voerde, bewoog hij mij, weder naar de kerk te gaan.

Ik deed dit den volgenden zondag, en terwijl de godsdienst oefening begon, las ik in mijn gebedenboek de volgende woorden uit de psalmen: „Heden dan, zoo gij zijne stem hoort, verhardt uwe harten niet.” Ik had reeds dikwijls deze vermaning gelezen, zonder dat zij den minsten indruk op mij maakte, maar op dit oogenblik was het alsof God mij mijn tegenstand tegen zijn woord verweet, en tegelijkertijd gevoelde ik een vurig verlangen, om in eenvoud te gelooven, wat de Heilige Schrift openbaart. Hiermede bezig, lette ik weinig op de gebeden der mis, en luisterde slechts eenige minuten naar de toespraak van den gesterlijke. Van dit tijdstip dagteekent mijne losseheuring van de roomsche kerk. God zelf had zijnen bij geslagen aan de wortelen des booms. Toch leerde ik eerst eene maand later den vrede kennen. Gedurende dezen geheelen tijd had ik en moest ik door verschrikkelijke verzoeken gaan, die mij herinnerden aan de vurige pijlen des boozen, van welke de Schrift spreekt.

„Hoe weet gij,” zeide de stem der verleiding, „dat dit alles waar is? Wie heeft u gezegd, dat die bijbel van God is? en hoe weet gij dat Jezus Christus God is, en zijn dood de zonden verzoent?”

God zelf verlostte mij uit dit net. Ik las zijn woord weder, en het verspreide licht in deze duisternis. Met de eeuwige bewijskracht zijner goddelijke openbaring had mijne ziel den hoogmoed harer gedachten en valsche verdiensten. Van dag tot dag werd de overtuiging vaster bij mij, dat het heil Gods geheel in God zijn moet, en dat de ontvangene genade weder in wijzen barmhartigheid is.

Ik heb dus ingezien en ik geloof, dat inderdaad Jezus de weg, de waarheid en het leven is, en dat, wat ook de ziel door hare godsdienst oefeningen en gebeden uitwerken wil, dat alles eene krenking is van de oneindige liefde des Heilands. De Schrift is dus voor mij een levend woord. Mijne vreugde in den Heiland is groot. Ik verlang Hem lief te hebben, en Hem trouw te dienen, en wanneer ik kan, wil ik de geheele wereld verkondigen dat de zaligheid niet uit ons is, dat zij eene gave Gods is, en niet uit de werken, opdat niemand roeme.

M.

GEDENK DEN SABBATDAG.

„Nadat ik van zonde overtuigd werd,” verhaalt een molenaar, „bleef ik nog voortgaan om op den dag des Heeren op mijn molen te werken en meel te verkoopen. Maar gedurig kwamen mij de woorden in de gedachten: „Gedenk den Sabbatdag dat gij dien heiligt.” Ten laatste besloot ik op den zondag niet meer te verkoopen, wat er ook de gevolgen van mogten zijn. Ik liet den eerstvolgenden rustdag mijn molen stilstaan, en vertelde aan mijne klanten, dat ik hen niet meer kon bedienen, en dat ik hoopte, zij des zaturdagavonds zouden willen komen. Sommigen beklagden mij, anderen zeiden dat zij naar andere winkels zouden gaan, en allen dachten, dat ik wel spoedig van besluit veranderen zou. Den volgenden zondag kwamen zij als gewoonlijk; maar ik weigerde hen allen. Hunne ontevredenheid was algemeen; en zij gingen naar andere molenaars. De volgende week echter kwamen verscheidene klanten des zaturdagavonds en werden bediend; en binnen korten tijd keerden allen weder. En nu ben ik, in plaats van armer door dit besluit om den sabbat te vieren, ten minste duizend gulden rijker dan te voren.”